

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMÚ HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre	2 kor.
Fél évre	4 "
Egész évre	8 "
Egyes szám ára	20 fill.

Felelős szerkesztő:
ZÁDORY KÁROLY.
Lapkiadótulajdonos:
FIGULI ANTAL.

A lap szerelmi részét illető közlemények a »Petrozsény és Vidéke« szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a Kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyilvtéri közlemények árszabály szerint számítatnak.

A vidéki hírlapokról.

Az újságolvasás intelligens embernek ma már olyan életszükség, mint a táplálkozás. Nem lehet el nélküle. A kultúra térhódításával karöltve terjed a hírlappártolás. Mindkettőnek kölcsönhatása nyilvánvaló. Nem vitatjuk, hogy melyik befolyásolja nyomatékossabban a másikat, csak magára a tapasztalt tényre utalunk, mely szerint a sajtó világhatalommá izmosodott s ereje a kultúra talajában vert mindennel dacoló szívós gyökeret.

Nem nagyon régen volt, amikor igazán újság volt az Újság és csak a fővárosban, majd a vidéki nagyobb városokban látott napvilágot. Ma már a fővárosban százával, a nagyobb vidéki városokban tucatszámra s minden számottevő községben van legalább egy helyi hírlap.

Örvendtes bizonyítéka ez a művelődés terjedésének. Fontos missziót teljesítenek a hírlapok. Természetesen, ha feladatuk magaslatán hűen, céltudatosan teljesítik azt a kötelességet, amelyet hivatásuk ró reájuk.

Mint minden hatalommal, a sajtó erejével is hatékonyan elő lehet mozdítani az üdvös célt, de mint a hatalommal nemcsak élni, de visszaélni is lehet. És ebben az esetben, különösen a vidéki sajtó nem áldása, de átka a közügynek.

A központi nagy napi lapok az ország és világ eseményeiről, jelentősebb mozzanatairól tájékoztatják a közönséget. A vidéki hírlap létjogosultságát a helyi köz- és társadalmi tekintetek indokolják. Ezen a korláton túlmenő vidéki lapot a nagyképűsködés, vagy céltévesztés karakterizálja, valamint akkor is, ha szenzációhajhászassal igyekszik érdekes lenni.

A nagyközönség a rémes, pikáns, izgató, vagy leleplező cikkeket szereti. Ámde egy hírlapnak nem lehet feladata, hogy ily irányt szolgáljon. Az ilyen lap vissza él hatalmával. Ostorozni azt, ami helytelen, ami káros, vagy veszélyes, igenis helyén van. De rá kell mutatni, hogy mi a helyes, miként kellene s lehetne a feltüntetett bajt orvosolni.

Ennél a kérdésnél nem térhetünk ki lapunk, mint szerény vidéki sajtótermék követett irányának rövid megemlítése elől.

Közel másfél évtized előtt a közszükséglet e rohamos fejlődésnek indult község és vidék kulturális igénye hívta életre lapunkat. Az érintett irányelveit követtük és a művelt közönség helyeslésével találkozott működésünk. Ezt igazolja ama örvendtes tény is, hogy folyton fokozódó pártolás mellett mind szélesebb körre terjed a »Petrozsény és Vidéke«.

Egy vidéki hírlap életében másfél évtized hosszú idő s ez a pályafutás — különösen viszonyaink között — irányjelző a jövőre nézve. Ezt fogjuk követni jövőre is. Nem tántorit el utunkról az a szemrehányásként hangoztatott követelés, hogy a lap érdekességére való tekintettel a bányákban, fátalepeken, vasutnál, szóval a nagy iparvállalatoknál előforduló baleseteket izgató kiszínezéssel mért nem közzöljük.

Igaz, egy-egy baleset alkalmából milyen rémes, milyen izgató, milyen érdekfeszítő közleményt adhatnánk olvasóink számára. De mi rendszerint csak a megtörtént esetet említjük. Nem fűzünk hozzá szenzációs kommentárt. Miért? Egy kis kitéréssel okadatoljuk.

Heyermanns-nak »Remény« című drámáját a nyáron mutatták be a Nemzeti Színházban. Végtelenül szomorú darab. A szegény hollandi halász nép életét rajzolja benne az író, amely nemesak verejtékes munkáját adja, hanem életét is kockára teszi, veszélyezteti a kapott bért. A darab tetszett, de a komoly kritika egyhangulag elítélte azért, mert a hatás kedvéért sötét pesszimizmusában, vagy könyező részvétnének elfogultságában önkényes tendenciával lázít a rettenetes igazságtalanság ellen. Pedig

„PETROZSÉNY és VIDÉKE“ TÁRCAJA.

A gazda szíve.

Öreg Tóth János meghült, beteg. Hetek óta nyomja az ágyat. Hiába az orvosság, hiába ápolja, kényezteti a kis leánya — nem érez javulást. Fekszik egész nap, mert nincs jártányi ereje.

Nagy baj. Maga szántott-vetett teljes életében. Most szolgálégényre kell bízni a tavaszi munkát. Pedig úgy gondolta, Szentgyörgynapkor elküldi Jó Sándort, mert már télen észrevette, hogy Julis szívesen nézeget reá. Meg is pirongatta a leányt. Nem arra nevelte, hogy szolgálégény kösse be a fejét.

Julis módos leány, fél telek néz reá az öreg után. Elégge legyeskednek körülötte a gazdafiak; táncoltatják, de azért kéro még nem akadt. Most a betegágyon váltig az motoszkál öreg Tóth János elméjében: mi lesz a leányával, ha ő meghal?

Alkonyatkor Csontos András katonaviselt gazdalegény benéz János bácsihoz: hogyan van, miképen van? Kijönti előtte az öreg a szíve keservét s mivel Julis kifordult a szobából, a legénynek is megnyílt a szíve, hogy ő bizony feleségül venné.

— De azután mi lesz ha én meghalok, mi a szándékom öcsém?

— Az a szándékom bátyámuram, hogy beme-gyünk a városba, egy kis hivatalra van kilátás, a bir-

tokot bérbe adjuk. Városi asszony lesz Julisból, nem paraszt.

Öreg Tóth János bölintott egyet.

— No majd beszélék a leánnyommal.

Alighogy Csontos András boldog ábrázattal elkövetkezett, új látogató jó, Sas Pali gazdalegény, aki szintén Julis után járogat. Ez előtt sem titkolja aggodalmát János bácsi, mire Pali észbekap: most vagy soha! Venné ő a leányt, ha János bácsi adná.

— És mi lesz veletek, ha meghalok?

— Arra ne is gondoljon bátyámuram. Én nem maradok paraszt. Az anyám testvére ígért nekem jó állást a városban. Szép élete, könnyű élete lesz ott Julisnak. Minek kinlódni itt gazdasággal, nehéz munkával. Nem neki való. Amije van, árendába adjuk. Az árenda Julis lesz. Csinálhat vele, amit akar.

Biztatta ezt a második kéro is a beteg s mikor egyedül maradt, meghányta-vetette az elméjében a dolgot. Senki ne herdálja el az ő harmincz holdját városi élettel. Az ő földjét, azt a földet, melyet ötven esztendeje rendesen megmunkál, nem engedi idegen kézre. Nem is szólí Julisnak egy árva szót sem a kettős szerencséről.

Hazakerült nagy későn a mezőről a szolgálégény.

— No Sándor, mit csináltál, hogyan-miképpen?

— Mindent úgy, ahogyan gazdámuram mondta, ahogyan tavaly cselekedtünk. Akkurát úgy van minden. Gyönyörű szép ám a vetés, s olyan a szántás, hogy öröm nézni. Haza sem jöttem, míg be nem sötétedett.

Tőviről-hegyire elmondatta magának mindent az öreg Tóth János, míg bele nem fárad a kérdezősködésbe. Julis ott ül az ágyánál, igazgatja a fejealját, derekalját, hogy jobb fekvése legyen a betegnek.

Megfogja az öreg a leánykája kezét és megcirógatja lesóványodott száraz ujjával.

— No már most eredj leányom, adj vacsorát ennek a fáradt legénynek, Beszélgessek együtt; engem farszt a beszéd.

Julis nem is mert hinni a fülének.

— Édes apám! szolt nagy szeretettel s odaborult az apja kebelére.

Az öreg meg intett a szemével a szolgálégénynek-hogy jöjjön közelebb. Remegő karját fölemelte s a Julis kezét odatette a Sándor kerges tenyerébe. Motyogott is valamit lassan, akadozva.

— Mindig úgy csinál, ahogyan tőlem tanultad — fiam. Mindent úgy, ahogyan én mutattam. Idegen ne tegye a lábát az én földemre. No eredjétek. Hagyjatok engem ... pihenni.

Egymás kezét fogva ballagtak ki a fiatalok a konyhába. A beteg le nem vette a szemét róluk, míg be nem zárult mögöttük az ajtó. Azután lehunyta a szempilláit s képzeletben künn járt a földjén, nézte a vetést, halani vélte a pacsirta szót és eközben valami jó, megnyugtató érzés szállta meg. Bágyadt volt, de jól érezte magát; a szíve sem nyugtalanzkodott többé, átfordult a baloldalára és szép csöndesen — aludt.

Reggelizés előtt fél pohár

SCHMIDTHAUER-féle

Használata valódi áldás gyomor-bajosoknak és székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi

keserűvíz

Az elrontott gyomrot
2—3 óra alatt teljesen
= rendbe hozza. =
Kis üveg ... 40 fill.
Nagy üveg ... 60 fill.

ezeknek a szerencsétlen halászoknak boldogtalan sorsa nem a munkaadók, nem az emberek, hanem az élet igazságtalansága, amely egyformán kijut minden teremtetett lénynek. És ha már az élet ilyen kegyetlen, a költőtől szívesebben vennők — így szól a komoly kritika — ha vigasztalást, megnyugvást oltana szívünkbe, a helyett, hogy még a boldog öntudatlanok szemét is megnyitja a szomorúságok látására. Mire jó tépni és marcangolni a szívünket? Vagy mi haszon háramlik abból, ha a költő által szemünk elé idézett kép eltűnése után a napfényt egyszerre hidegebbnek, a borot még sötétebbnek látjuk? Hát ez igazság? Az emberi szenvedést föltárni, — hiszen ez is művészet, ha művészet, de ilyen fájdalmas sebeket csak akkor tépjen föl, ha megváltó remédiumot is tud reá, ha meg tudja mondani: mit csináljunk, hogy másképp legyen.

Ennek a vélekedésnek helyessége a mi meggyőződésünk. Tudjuk jól, hogy a munkaadó vállalatok óriási befektetésekkel a legmeszebbben lévő és elővigyázati intézkedéseket megteszik, már a saját érdekükből is, részint, hogy a szigorú büntetést elkerüljék, de azért is, mert a munkásokra szükségük van, tehát féltik azok életét és testi épségét. Hogy még is történnek balesetek, az a végzet, az élet igazságtalansága, amiből hírlapi szenzációt nem kívácsolunk már azért sem, mert nem tudjuk megmondani miként legyen, mit kellene tenni akkor, midőn az érintett célból mindaz megtéetett, amit a tudomány, a humanizmus s a feltételek védelme lehetők, kivihetők tart.

Erre a másfél évtized alatt többek által sokszor feszegetett s meggyanúsítás színezetével sőt egyenes vádjával szemben állásfoglalásunkat indokolni kötelességünknek tartottuk.

Akik a viszonyokat mérlegelik, akik ebben és egyéb tekintetekben eddig követett működésünket helyeslik, azoknak szíves támogatásával ezután is a hűen teljesített kötelesség tudatával haladunk rendeltetésünk útján.

Ezt tartjuk a vidéki hírlap nemes és hasznos feladatának.

A felső kereskedelmi iskolák reformja.

— Évek hosszú sora óta vajdunk a felső kereskedelmi iskolák reformjának kérdése: állandóan sürgetik ezt első sorban a kereskedelmi iskolai tanárok, sürgetik azok is, kik az iskolák abiturienti alkalmazzák, de sürgetik ezekből az iskolákból kikerült magántisztviselők is, akik csak akkor ébrednek annak tudára, hogy milyen kevés gyakorlati értékű szakismerettel hagyják el az iskolát, mikor valamely szakkavagó állást kell betölteniök. A minden oldalról hangzó követelmények végre gondolkodba ejtették a kultuszminiszteriumot, minek két elvi döntés lett az eredménye. Az egyik az, hogy a felső kereskedelmi iskolák tanfolyama három évről négy évre emeltesse fel: a másik az, hogy a felső kereskedelmi iskolai érettségi vizsgálatok el töröltessék. Egyebekre vonatkozólag a reform teljes kidolgozását a miniszter az érdekelt szaktestületekre, nevezetesen az országos közoktatási tanácsra és a kereskedelmi iskolai tanárok egyesületére bízta. Az eddigi megállapodás az, hogy a tanfolyam három első éve az elméleti, a negyedik év a gyakorlati ismeretek elsajátítására fordítottak a szerint a negyedik évben, az úgynevezett „minta-irodába” gyakorolnak magukat az ifjak a levelezésben, ügyiratok készítésében, könyvvitelben, a mérlegszerkesztésben s egyéb irodai teendőben. Erre mi egy évet kevésnek tartunk és gyakorlati kurzusnak a tanfolyam 3-ik és 4-ik évfolyamába való beosztását véljük szükségesnek, oly módon azonban, hogy a gyakorlati foglalkoztatás mellett az ezzel kapcsolatos elméleti ismeretek koncentráltan és állandóan ismételtessenek. Eszerint a 3-ik évfolyam hallgatói a levelezésben és az ügyiratok szerkesztésében, a negyedik évfolyam hallgatói a könyvvitelben, a levéltárfelvetelben, mérlegzésben és a revizori teendőkben gyakorolnak magukat. Aki ismeri e teendők sokféleségét

az igazat ad nekünk abban, hogy a gyakorlatokat nem lehet elég korán megkezdeni.

— Másik megállapodás az, hogy a reformált iskolákban csak a kereskedelmi életben szükséges ismeretek elsajátítására kell törekedni. Ez helyes, de tartunk attól, hogy az ellenkező túlzásba esünk akkor, ha a különböző szakismeretek olyan tömegét öleljük fel, melynek elsajátítása lehetetlen. Olvassuk, hogy a fizikai, továbbá vegytan, áruismeret kívül belebozsátkozik a tanterv a gyártási technika körébe tartozó, szakismeretek elsajátítására is. Ez már rendkívül széles mező, amelyet igen kevés szakember képes kellően áttekinteni. A tulhajtásnak az lesz a következménye, hogy a növendék konyitani fog ehhez is, de alaposan sem ehhez sem ahhoz nem fog érteni.

— Végül az idegenek nyelvének tanításáról akarunk pár szót mondani. Föltétlenül helyesnek látjuk, hogy a német nyelv teljes elsajátítására minden kereskedelmi iskola kellő súlyt fektessen. Sajnos, muszáj ezt tennünk és a német nyelv tudása nem út csorbát hazafiságunkon. De contemplálva van egy másik idegen nyelv tanítása, melynek megválasztása az egyes iskolák tetszésére bízatik. Csak mellesleg említjük meg, hogy célszerűbb volna, ha a hazánkban erősen faferizált francia nyelv helyett a világ első kereskedelmi népének nyelvét, az angolt ajánlanánk el, de ennél fontosabb kereskedelmi érdekeink szempontjából a Balkán-államok nyelvei közül egyiknek vagy a másiknak: a románnak, szerbnek megtanulása. Nem kell magyaráznunk, hogy exportunk egyetlen útja a Kelet felé vezet, kereskedelmi iskolák tehát akkor tenének igen hasznos szolgálatot kereskedelmünknek, ha a balkánon, valamint az anektált tartományokban való térfoglalásokat a szükséges nyelvismeret megadásával hathatósan előmozdítanak.

KÜLÖNFÉLÉK:

— **Hivatal átadás.** Említettük előző számunkban hogy a nagyszebeni m. kir. határszéli kapitányság felállítására folytán a petrozsényi határrendőrségi kirendeltség a nagyszebeni kapitányság kerületébe lett beosztva minek folytán Pietsch Sándor hr. kerületi kapitány f. hó 15-én az itteni kirendeltség iratait átvette s a hivatal vezetését átadta Huszár Aladár hr. fogalmazónak. Ez alkalommal egy a nevezett kapitány, mint a kirendeltség vezetője az itteni hivataloknál, hatóságoknál látogatást tett.

— **Halálozás.** Báthory Zsigmond c. határrendőrségi kapitány, a petrozsényi kirendeltség volt vezetője f. hó 16-án Szathmárnémetin meghalt, hol nagyfokú idegességekben nyilvánult betegsége miatt engedélyezett szabadságidejét töltötte. Nagy ambícióval és szorgalommal végezte teendőit s valószínűleg a túlfeszített munka támadta meg idejét.

— **Esküvő.** Távoli Aladár bányatársulati altiszt f. hó 20-án vette oltár elé a petrozsényi r. kath. templomban Srájer Kiszitán Wien-ből.

— **Eljegyzés.** Grosz Jenő petrozsényi fiatal kereskedő eljegyezte Petrozsényben Feigenbaum Szerénát Feigenbaum Mór kedves leányát.

— **Uj heti lap Petrozsényben.** „Zsivölgye” címmel Fabrizzy Antal szerkesztése mellett f. hó 18-án hetenként kétszer megjelenő hírlapot ad ki a Zsivölgye lapkiadóvállalat. Petrozsény és a Zsivölgye haladásának örömdetes jelensége, hogy immár újabb sajtótermék kíván részt venni abban a kultur munkában, amely a vidéki hírlapírásnak feladatát képezi.

— **A Malea-hid megnyitása.** Arra a nagyforgalomra való tekintettel, amely Petrozsény főutcáján nyer lebonyolítást, a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium vasbeton hidat építtetett a község főutcáján átvonuló állami uton, illetőleg a Malea patakon. A hid teherpróbája f. hó 19-én volt amely a hid szilárdságát hordképességét igazolja. A kormány képviselőjében a keresk. miniszterium részéről Buday műszaki tanácsos a vármegye képviselőjében Pogány Béla alispán, az állam építészeti hivatal részéről Kolumbán kir. mérnök, továbbá Janza főszolgabíró és a községi előjáróság Spiegel községi t. mérnökkel vettek részt az átadás és átvételnél. Ez alkalommal a községi előjáróság kérésére el lett határozva, hogy a hid kocsai útja aszfalttal lesz burkolva, továbbá díszes új korlátokon kívül a hid mindkét végénél beton oszlopok lesznek, miáltal az egyébként szilárd vasbeton hid a község díszére fog szolgálni. Hogy a hid keskeny, azon már ezuttal segíteni nem lehet s a legközelebbi jövő fogja megmutatni, hogy ebben a tekintetben szükséges lesz-e intézkedni, a hid kiszélesítéséről gondoskodni. A partvédők

művek régi fahid legközelebb fogatosítandó el ávo-litása után lesznek kiépítve ugyanakkor a régi állami út és a hid feljáróterülete a községnek átadatik

— **Kövezés és csatornázás** a Kigyó-utcában (Gerbert és Herz-féle házak között) elkészült s ezzel a folyó évre tervezett kövezési munkálatok fedezeti alapja kimerült. Tervezve volt a Malea-utca kikövezése s járdakészítése is, de ez már nagyobb összegbe kerül s így a jövő évi költségvetés terhére elsősorban lesz a szükségesnek tartott munkálat elkészítve s ezzel aké-sztelenül forgalmas utca a jogos igényeknek meg-felölően járhatóvá téve.

— **Világítási zavarok.** A héten párszor néhány percre hirtelen sötétség lett Petrozsényben, ami a vil-amos világításnál mindenütt előfordul. Szerdán estétől éjjelig azonban egyiptomi sötétség volt mindenütt. Az üzemvezetőség azonban a kellemetlenséget okozó zavarok megszüntetése iránt intézkedett. Egyébként miként előző számunkban is jeleztük a vállalat nagy anyagi áldozattal gondoskodott az áramszolgáltatás teljesíté-képességének fokozása és biztosításáról s a zavarok emberi számításszerű megszüntetéséről. Ami nagyon is kívánatos.

— **A Szászvárosi Athletikai Club** legutóbbi közgyűlése elhatározta, hogy december hó elején országos birkozóversenyt, jövő január hó végén pedig vívőversenyt rendez, melyekre Petrozsényből és a vidékről többen szándékoznak aktív résztvenni.

— **A főváros egyik kiváló zenekara,** Toll Jancsi cselló-művész vezetése mellett csütörtökön és pénteken az „Emke” vendéglő fényesen berendezett nagy éttermében gyönyörködött közönségünket, amely kiváló érdeklődést tanúsított az élvezetes produkciók iránt. Sokan még a mellék termekben sem kaphattak helyet. Még ma este az „Emke”-ben járszik a kitűnően szervezett országosan kedvelt zenekar.

— **Uj műsor az Urániában.** Csupa szín és hangulat tarkítva tudományos izű látvánivalokkal az Uránia színház új műsorának általános képe. Ahány mozgófénykép annyi remeke a kinematografiának. Különösen gazdag az új műsor humoros képekben melyek kacagatóbbnál kacagatóbb tárgyakkal nagy mértékben biztosítják a közönség mulattatását.

— **Leánykereskedő letartóztatása.** Úgyesen kiesztelt tervszerint leányokat toborzott Petrozsényben Pollák Ferenc dévai vasöntő. Álszakalt és bajszit ra-gasztott s így járt az üzlet után, de szemfüles rendő-rségünk így is felismerte letartóztatta s eltoloncoltatta. Cinkostársa, egy dévai kétes hírű leány ezalatt egy itteni nyilvános helyről az ablakon át elszöktetett egy leányt, de ezeknek is nyomában van a rendőrség.

— **A vármegye közigazgatási bizottsága** folyó hó 10-ki ülésén az állategészségügy tárgyalásánál a törvényhatósági állatorvos előterjesztést tett járási gyepmesteri állások szervezése és dögégető kemence felállítására. A bizottság az indítványt nem fogadta el, elhatározta azonban, hogy felhívja erre a közönség figyelmét, és amennyiben a községek ezt maguk akarják azt támogatni fogja.

— **A petrozsényi munkásbiztosító pénz-tári tagok** tudomására adja a dévai ker. munkásbiz-tosító-pénztár, hogy Dr. Weisz József pénztári orvos rendel reggel 8 óráról 9 óráig, délután 2 óráról, 3 óráig, főutca keleti oldalán alkalmazásban álló tagoknak. Dr. Vitéz Lajos pénztári orvos pedig rendel reggel fél 7 óráról fél 8 óráig, délután 2-3 ig, a főutca nyugati oldalán lakó pénztári tagoknak. A választó vonalt a főutca (Kosuth Lajos-utca) képezi.

— **Határjelzés.** Miként már jeleztük a törvény szerint minden birtokos köteles birtokhatárának meg-jelölésére jól látható jeleket felállítani. A földmivelé-sügyi miniszter utjabban rendeletileg felhívta a közigaz-gatási hatóságokat a csaknem feledésbe menő törvény-rendelkezés érvényesítésére. A hiányokat a mulasztók költségére a hatóságok fogják pótolni.

— **Elítélt nemzetiségi igazgató.** A napokban tertottak meg fő tárgyalás Kolozsváron Mih. János ba-lázsfalvi ügyvédírnok bűnügyében, a ki a megjelenő „Libertatea” c. lapban magyarellenes cikket irt abból az alkalomból, hogy ismeretlen tettesek Balázsfalván a Janku emlékoszlopot megrongálták. Az esküdszék igazatban mondotta ki bűnösnek Mihut, mire a bíróság 4 havi fogsárra és 300 K pénzbüntetésre ítélte el.

— **A kóbor ebek összefogódása és kiirtása** iránt a járási főszolgabíró rendelete folytán a lege-lyesebb intézkedés van folyamatban. Utóbbi napokban igen sok kutyát fogdosott össze a gyepmester 5 legényével Petrozsény utcáin, ami a közönségben nagy megnyug-vást keltett. Ideje volt a szigorú intézkedésnek, mert az utcára már félve jártak az emberek a kutyák miatt, remegve attól, hogy veszett kutya megmarja. Inkább pusztuljon el minden kutya, mint egy ember is remegjen attól, esetleg a veszett eb meg marja.

INNEN=ONNAN.

A banda.

Nem valami bünszövetkezetéről van szó. Nagyon jámbor emberek gyülekezéséről referálunk. A petrozsényi muzsikás cigányok sérelmeinek orvoslása céljából tartott közgyűlésen történeteket ismertetjük.

Tudatára ébredtek ugyanis Fáraó utódai, hogy ők is számottevő társadalmi tényezők, de az ősi örökölt átok, az egyenlenség miatt nem tudtak eddig megillető nyomatékoszággal érvényesülni. Átlátva azt, hogy az összetartásban, egyesülésben van az erő, — összejöttek, hogy helyzetük javítására szolgáló intézkedésekről tanácskozzanak.

Károly, az ősprímás hívta össze kartársait, akik asszonyostól, gyermekestől megjelentek a cigány gyűlésen. Ő adta elő az összejövétel célját s hangsúlyozta a »cigány urak« sérelmeit a következő stenografált megnyitó beszédben.

— Tisztelt cigány urak! Kedves kollegák! (Viharos éljen és taps.) Köszönöm, hogy mindannyian megjelentek. Életbevágó kérdésben kell döntenünk. Tudjuk jól, hogy mit tettek a vasutasok pár év előtt anyagi helyzetük javítása végett. Pedig mik ők hozzánk képest! Még a díjnokok is szövetkezve mozgalmat indítottak. Csak mi, a társadalmi élet legfontosabb, legszükségesebb tényezői, mi nyögünk az elnyomatás alatt, mert minket egy átok sujt!

»Sujt az átok tekintetes ur,
Kolbász nélkül mit ér a paszuly,
De azért én mégis megeszem,
Mert a paszulyt nagyon szeretem.

A lelkes gyülekezet ezen dal eléneklésével szakította félbe az ékes beszédet, mit a zaj csillapultával Károly így folytatott:

— Igazatok van, megeszszük a paszulyt kolbász nélkül, de nem azért, mert így is szeretjük, hanem azért, mert nem jut bele kolbász. (Ugy van! Helyes!)

Az egyenlenség, a széthúzás a mi átkunk. Pedig nálunk nélkül mit csinálnának az emberek. Cigány nélkül nem is lakodalmom a lakodalmom, nem keresztelő a keresztelő, nem névnap a névnap. Még valamire való temetés sincs cigány nélkül. Táncmulatság meg el sem képzelhető nélkülünk. Hát a vendéglőkben, kávéházakban, ünnepélyeken nem-e mi vagyunk a főtenyezők! Nem mi muzsikáljuk-e bele a mulatókba az »Emké«-ben, »Wagner«-ban, »Mintá«-ban, »Bergerej«-ben s egyebütt a habzó pezsgőt és drága italokat! (Ugy van! Igaz!) És szívet rázó hurjaink koptatásáért mit kapunk? Arcom pirul, emberi önérzetem fellázad említésére. Di-junk: a pofon, vagy a tányérba dobott pár fillér. Égeti a homlokomat a megaláztatás, ha rágondolok, hogy ketté szakított tizesnek, ötvenesnek vagy százasnak a felét olykor-olykor egy-egy jókedvű balek nyállal a homlokomra ragasztja... (Károly, te dicsekszel, szólt közbe az egyik kisbögös.)

Minden munkának, minden árunak meg van az ellenértéke. Aki valamit megrendel az fizesse is azt meg, ne kénye-kedve szerint, amint a cigányt szokták, hanem legyen minden megrendelt notának kötelező tarifája. (Helyes! Eljen a tarifa!) Minket se a gölya költött, a mi tudományunkat, a mi munkánkat is fizessék meg tisztességesen. (Ez már helyes beszéd!) Mi tudjuk, mi érezzük, hogy melyik notáért mit érdemlünk. Mikor a szomorú notára könyeink a hegedűt áztatják. (Meg a nagy bögt! szólt közbe az öreg Ferkó.) akkor fájdalomat érzünk. A fájdalomdíjat pedig igazság szerint meg kell fizetni. Csak például hozom fel, hogy a »Szomorú fűz hervadt lombja«, »Kiteték a holttestet az udvarra« — legyen 2 korona; »Elmegyek, elmegyek én messzire«, legyen 1 korona.

— Nem helyes — vágott közbe az egyik klarinátus. 1 koronáért nem lehet messzire menni, legyen 2 korona.

— Tisztelt közgyűlés! Én, a Jóska primás, a legkedveltebb cigány legilletékesebben szólhatok a kérdéshez. (Ne dicsekedj Jóska! Majd letűnik a te csillagod is, mint a Károlyé. Vágott szavába a Mezei bandájának cimbalmosa.) Jóska folytatja:

— Méltóságomon alul áll, hogy a megjegyzésre reagáljak. Különbben nem személyeskedni jöttünk össze. Tárgyaljunk komolyan. (Ugy van! Helyes!) Küldjünk ki a saját kebelünkéből, minden bandából egy-egy tagot, s ez a bizottság tegyen javaslatot a tarifáról és pedig arról, hogy mi legyen az ára a szomorú, a vig, a klasszikus notának, egy pofonnak, egy-egy gyalázó szónak, vagy ha a vendég odaküld, ahová úgy se lehet

menni. (Helyes! Elfogadjuk!) Minden bandából ki lett küldve a primás közfelkiáltással.

A jelen levők zajosán tiltakoztak az ellen, hogy Károlynak az egész bandája benne legyen a kigondoló bizottságba.

— Szólásra emelkedett Károly:

— Tisztelt cigány urak! Megtámadott reputációm érdekében élek szólásjoggal. Igaz, hogy én magam vagyok a banda, de én a zeneművészet érdekében nem veszek be a bandában senkit, mert így a sárosok kontrások, brácsások, kis- és nagybögösök, cimbalmosok, klárinétosok nem rontják el az én művészi játékomat s amit keresek, azon nem kell senkivel osztoznom.

— Gyalázat, kapzsiság, haszonlesés! Kiáltották minden oldalról s a cigánygyűlés elhatározta, hogy majd máskor határozna.

(Arról is referálunk.)

Szerkesztői üzenet.

— B. urnak Petrozsény. Arra a német feliratra tett helyes észrevétel mai számunkra elkésve érkezett.

1452/1909. vhtó szám.

Arverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 20., illetőleg az 1908. évi XLI. t.-c. 19. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a puji kir. járásbírósnak 1908 évi Sp. II. 674/3 sz. végzés következtében Dr. Grosz Ignác lupényi ügyvéd által képviselt Schwarz Zsigmond petrozsényi lakos javára 100 kor. s jár erejéig 1909. évi április hó 3-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján felül foglalt és 630 kor. becsült következő ingóságok u. m. szobabutorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbírósnak 1909-ik évi V. 563/2 számú végzése folytán 86 kor. 91 fill. tőkekövetelés hátralék erejéig, Lupény községben végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására 1909. évi nove mber hó 27-ik napjának délutáni 13 órája határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előtervezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Puj, 1909. évi november hó 30.

Bíró János,
kir. bir. végrehajtó.

13936/909. polg. szám.

Hirdetemény.

A kir. törvényszék mint birtok bíróság a salgótarjáni közszénbánya részvénytársaság zsilvajdej-vulkáni mélyaknai iparvágánya céljaira szükséges földterületen kisajátítási ügyében a Hunyadmegye közigazgatási bizottsága által 4401/909 szám alatt áttett iratok köve tkeztében 1881. XLI t.-c. cikk 46 § alapján a kisajátítási összeírás 1-16 t. sz. s felvett ingatlanokra vonatkozólag a kártalanítási eljárás megkezdésére határnapul 1909. évi december hó 1 napjának d. e. 8 óráját Zsilvajdejvulkán községhezához, illetőleg innen folytatólag a helyszínére ezennel ki tüzi, a tárgyalás vezetésére Seres Barna kir. törvényszéki bírót kiküldi, mellé jegyzőkönyvvezetőt rendel, a fenti határnapra és helyre, a kisajátítót a kisajátítási összeírásban foglalt tulajdonosokat nemkülönbben az összes telekkönyvi érdekelteket, vagy azok törvényes képviselőit egyenként külön megidézi, a távollevők vagy ismeretlen tartozkodásuk számára hivatalból dr. Grosz N. Ignác lupényi ügyvédet gondnokul kinevezi. A kir. törvényszék az összes érdekel-

teket oly figyelmeztetéssel idézi meg, hogy az érdekeltek kimaradása a kártalanítás felett hozandó érdemleges határozatot nem gátolja.

Az egyéni külön értesítés elmaradása, vagy a tárgyalásról való elmaradás miatt igazolásnak helye nincs.

A kir. törvényszék.

Déván, 1909. évi november hó 4 napján.

Pap Domokos s. k.
elnök.

Csipkés s. k.
jegyző.

Eladó

széna, szalma, zab, kukorica és dió olcsó áron. Egyben felhívom a n. é. közönség b. figyelmét arra is, hogy december 1-től kezdve olcsó tej is kapható Szokol Miklós udvarában.

FAUR ANDRANIK.

Az orthodox zsidó templom

:: :: új épületében :: ::

több lakás kiadó:

2 üzlethelyiség lakással együtt,
iparosok részére; 3 lakás,
mely áll 1—1 szoba, konyha,
és kamrából; 2 lakás, mely
áll 2—2 szoba, konyha és
kamrából. Ezen lakások december 15-től kiadók. Tudakozódhatni: HAMMER Á.
:: :: nagybázárosnál. :: ::

5500

közjegyzőileg hitelesített orvosi és magánbizonyítványok igazolják, hogy a

„Kaiser-féle mell-karamellák”
(három cserlevéllel)

KÖHÖGÉS,

rekedtség, nyálkásodás, katarus, görcs- és gége hurut ellen legbiztosabb hatásuak. 2 csomag 20 és 40 fillér. 1 csomag 60 fillér. Kapható Petrozsényben Graffius Vilmos gyógyszerárán.

Kiadó egy üzlethelyiség lakással. Vulkán-Krivadia legjobb forgalmu helyén. Értekezhetni lehet Eisler Ferenc ház tulajdonosnál, Vulkán.

HUSCSARNOK.

Van szerencsém a n. é. husbevásárló közönséggel tudatni, hogy Nagyságos Janza V. ur telepén újonnan épült házban, a mai kor igényeinek megfelelő

huscsarnokot nyitottam.

Bátorkodom a n. é. vevő közönségnek húsaíaim ajánlani. Pontos és gyors kiszolgálás. A hus házhoz is szállítom.

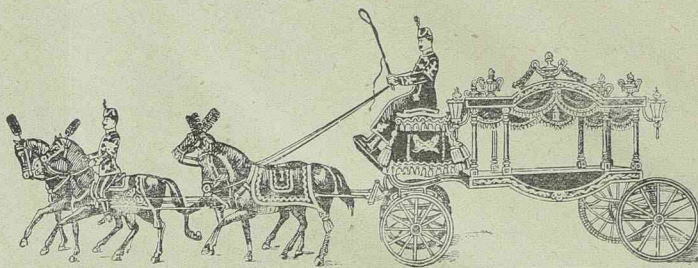
Hús árai az alantak:

Marhahus kilogrammja — k. 88 fill.
Sertés hus kilogrammja 1 k. 44 fill.
Borju hus kilogrammja 1 k. 60 fill.
Háj olvasztani való klg.-ja 1 k. 80 fill.
Szalonna kilogrammja 1 k. 80 fill.
Növendék marhahus k.-ja — k. 80 fill.

A n. é. husbevásárló közönség b. pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

RÓTH BÉLA,
mészáros és hentes.

BOTH J. ELSŐRANGU TEMETKEZÉSI VÁLLALATA, PETROZSÉNY.

Van szerencsém a nagyérdemű gyászoló közönség b. tudomására hozni, hogy november 1 óta egy a mai kornak megfelelő teljesen újonnan berendezett

temetkezési vállalatot nyitottam.

Abban a szerencsés helyzetben vagyok, tekintve elsőrangban berendezett raktáramat, — hogy temetkezéseket az egyszerűtől a legdíszesebb kivitelig, a legjutányosabb árban, úgy helyben mint vidékre rendezek.

Üveges gyászkocsim használata díjmentes.

Dusan berendezett raktárral a legnagyobb igényeknek is megfelelek.

Both J temetkezési vállalata Petrozsény, Új plébánia épület.

Hirdetések jutányos árban felvételnek e lap kiadóhivatalában.

===== Üzlet eladás folytán mélyen leszállított árak! =====

Üzletem eladása folytán

kiárusításra kerülnek az összes raktáron levő áruim bevásárlási áron alól is, u. m.:

Geipel és Liebieg-féle blous és ruhakelmék, cibelinek sima és divat színekben, finom parkettek, zephirek, batisztok és vásznak. Női- és gyermek kabátok, szövet- és csipke függönyök és ágyterítők. Télikendők, paplanok és takarók Ruhadiszkek, aplicációk, zsinórok, gombok és csipkék; férfi-, női- és gyermek harisnyák, fekete és divatszínekben. Legjobb gyártmányu Péter-féle férfi fehérneműek, gallérok és kézelők. Adlerkosztelezti legtartósabb férfi- és gyermek cipők divatos téli és nyári kivitelben; férfi- és női- téli és nyári komót cipők; divatos félcipők; férfi- és gyermek ruhák; kabátok, nadrágok, gallérok és köpenyek; gyapju és nyulszőr kalapok és sapkák fekete és divat : : : színekben; selyem blousoknak és ruháknak színes és sima áruban; bársonyok sima és divat színekben. : : :

Ezen alkalmat tessék mindenkinek felhasználni szükségletének bevásárlására.

STERN Ch. és PICK UTÓDA
czégnél, Petrozsényben.

===== Üzlet eladás folytán mélyen leszállított árak! =====

NYOMATOTT FIGULI ANTAL GYORSSAJTÓJÁN PETROZSÉNY.